

RAADSINFORMATIEAVOND VEILIGHEID 2026

Online criminaliteit

En de impact op inwoners, ondernemers en gemeenten

15 september 2026

Tim Schraa · Ketenregisseur online criminaliteit (RSIV)

Veiligheidscoalitie
regio Den Haag

Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid

Drie thema's

Online criminaliteit

Mensenhandel

Maatschappelijk ongenoegen

27

Gemeenten in de regio Den Haag werken samen
binnen het RSIV

Agenda

1

Opening

Introductie en context van het RSIV

2

Wat is online criminaliteit?

Definitie, omvang en cijfers

3

Impact per doelgroep

Kwetsbare senioren, ondernemers en jongeren

4

Handelingskader voor gemeenten

Rol, aanpak en ondersteuning

5

Vragen & afsluiting

Ruimte voor vragen

Waarom vraagt dit onderwerp bestuurlijke aandacht?

Grote impact op veiligheid en welzijn

Online criminaliteit raakt inwoners direct, met soms ingrijpende psychische en financiële gevolgen.

Zichtbare, ingrijpende gevolgen

Wanneer het wél zichtbaar wordt, zijn de gevolgen voor slachtoffers en hun omgeving groot.

Snelle ontwikkelingen, zoals AI

Nieuwe technologie zorgt voor nieuwe risico's en vraagt om voortdurende alertheid.

Vaak weinig bekend en onzichtbaar

Online criminaliteit is onzichtbaar en daarmee soms ongrijpbaar. Het blijft zo onder de radar van professionals.

Organisaties zoeken rol en prioritering

Gemeenten en partners zoeken naar hun rol, prioriteiten en handelingsperspectief.

Wat is online criminaliteit?

Cybercrime

ICT ALS DOELWIT

- Netwerken, databases en websites zijn het doelwit (Oido, Basicfit, Nationale Politie)
- Hacking, ransomware, phishing

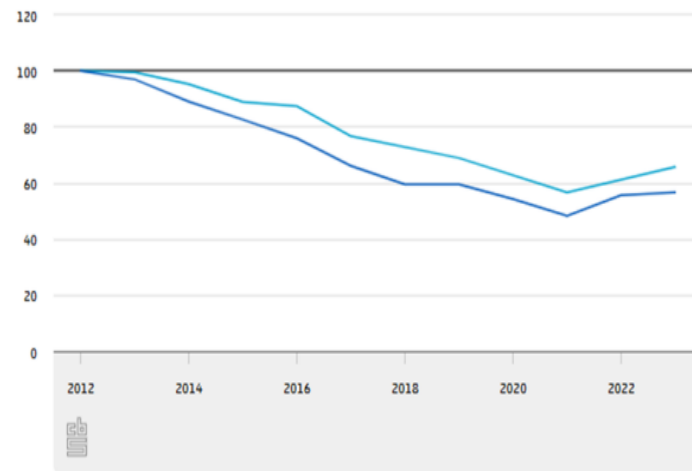
Gedigitaliseerde criminaliteit

ICT ALS MIDDEL

- Traditionele criminaliteit, uitgevoerd met digitale middelen (afpersing, fraude, oplichting)
- Sextortion, vriend-in-nood-fraude, nepagenten

Slachtoffers traditionele criminaliteit en geregistreerde misdrijven

2012=100

— Slachtoffers traditionele criminaliteit¹⁾²⁾ — Geregistreerde misdrijven traditionele criminaliteit³⁾

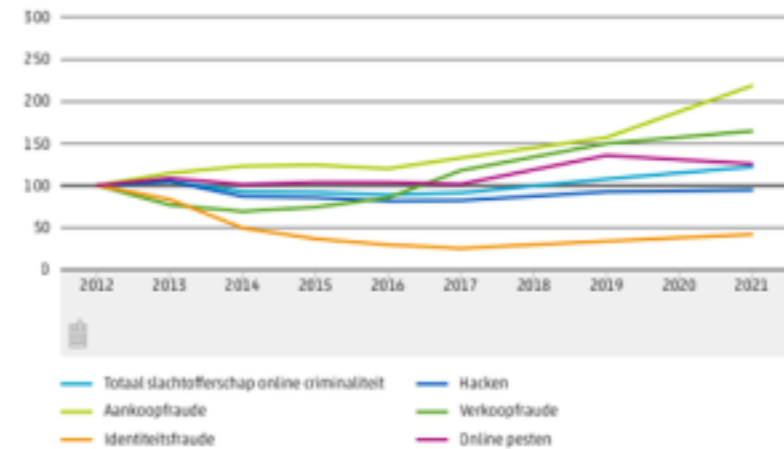
¹⁾ Het gaat om personen van 15 jaar of ouder.

²⁾ In 2018, 2020 en 2022 heeft geen meting plaatsgevonden.

³⁾ De cijfers van 2022 en 2023 zijn voorlopig.

Online criminaliteit - trends¹⁾²⁾

2012=100

¹⁾ De cijfers zijn gebaseerd op de Veiligheidsmonitor oude stijl.

²⁾ In 2018 en 2020 heeft geen meting plaatsgevonden.

VRAAG

Hoeveel slachtoffers van online criminaliteit zijn er gemiddeld per dag in Nederland?

Het gaat hier dus om cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit gecombineerd.

In 2025 waren er 2,5 miljoen slachtoffers van online criminaliteit

6.500+

Nieuwe slachtoffers per dag in Nederland

< 50%

meldt het incident bij een instantie

16%

doet daadwerkelijk aangifte

€109 mln

schade door online fraude (2023)

55%

Online bedreiging of intimidatie

Bron: cybercrimebeeld OM 2026

Gevolgen en slachtofferschap

In Zuid-Holland ervaart **23,6%** van de inwoners emotionele, psychische en/of financiële schade door online criminaliteit.

Emotioneel & psychisch

Bedreiging en intimidatie zijn de meest voorkomende oorzaak van emotionele en psychische schade.

Financieel

Online fraude en hacken leiden het vaakst tot financiële schade bij slachtoffers.

DEEL 2

Impact per doelgroep

Minder digitaal
vaardigen

Ondernemers
(MKB)

Jongeren

Minder digitaal vaardigen

7 op de 10

ouderen is bang om slachtoffer te worden van
online criminaliteit

RISICOPROFIEL

- Kwetsbaarder voor online criminaliteit
- Sneller van vertrouwen
- Mensen met een (LVB) kunnen worden ingezet als 'geldezel'

Belangrijkste risico's

WhatsApp-fraude, bankhelpdeskfraude, nepagenten en cryptoscams.

STELLING

**De kans op een cyberaanval bij een bedrijf is 800x
groter dan de kans op brand**

STELLING

De kans op een cyberaanval bij een bedrijf is **1600x**
groter dan de kans op brand

Ondernemers (MKB)

10 miljard euro

Totale jaarlijkse schade als gevolg van
cyberincidenten

AANVULLENDE CIJFERS

- Cyberaanvallen op Nederlandse MKB gestagen van 31% naar 80%
- 1 op de 3 onderneemt geen actie op dit thema
- Weinig middelen, urgentie en slecht bereikbaar
- Gemiddelde schade van 300.000eu per incident

Belangrijkste risico's

Phishing, malware en **ransomware**.

Jongeren (15–25 jaar)

5,5 uur

Gemiddelde schermtijd per dag

RISICOPROFIEL

- Zitten nog volop in hun ontwikkeling, maar zijn technisch vaardig
- Online/offline werelden in elkaar verweven
- Online gedrag heeft directe impact offline
- Veel gebeurt onzichtbaar voor ouders en professionals

Vooraf slachtoffer van

Online seksueel misbruik en seksuele intimidatie, cyberpesten & online buitensluiten.

VRAAG / STELLING

Welke doelgroep is het meest kwetsbaar voor online criminaliteit?

Minder digitaal vaardigen · Ondernemers (MKB) · Jongeren

Jongeren (15–25 jaar)

Jongeren vaker slachtoffer dan ouderen

Het aantal slachtoffers van online criminaliteit verschilde nauwelijks tussen vrouwen en mannen, en voor onderwijsniveau. Wel werden jongeren vaker getroffen dan ouderen: 20 procent van de 15- tot 25-jarigen, tegenover 10 procent van de 65-plussers. Het verschil tussen jongere en oudere leeftijdsgroepen was het grootst bij online bedreiging en intimidatie.

Jonge plegers

De afgelopen vijf jaar was bijna de helft van alle cybercrimeverdachten jonger dan 25 jaar.

20% van de jongeren ziet online criminele oproepen

Kevin B. bekent online misbruik van bijna 200 meisjes

Nederland overweegt opnieuw verbod op sociale media voor jongeren

Sextortion blijft groeien: politie ziet explosieve stijging van online misbruik

'Ik sla haar helemaal dood': rechter legt meisje (14) contactverbod op na online pesten

Online netwerk 'The Com' zet jongeren aan tot geweld, misbruik en zelfs moord: minstens 70 Nederlanders betrokken

Celstraf en tbs geëist in grote sextortion-politie begint campagne

Sextortion op Snapchat: vijf slachtoffers hebben zich gemeld na internationale campagne

Negen jaar cel en tbs voor sextortion, verkrachting en aanranding

Man gebruikt deepfakes om 46 rekeningen te openen bij ABN AMRO

VERDIEPING

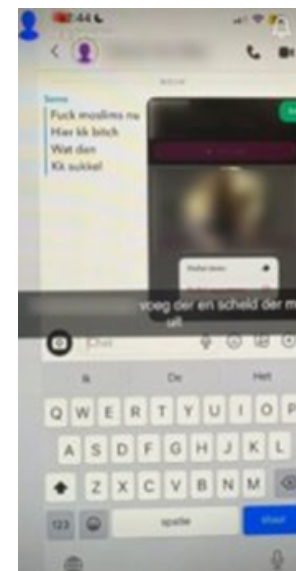
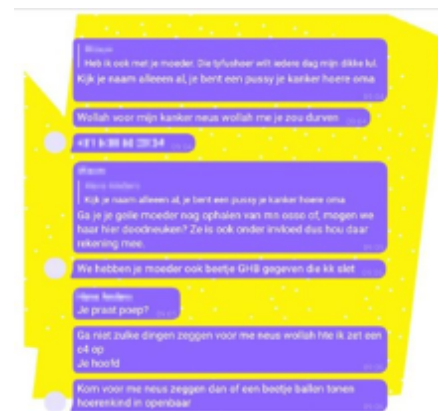
Online risico's, trends en fenomenen onder jongeren

Tijn (15) werd via Snapchat geronseld voor een bomaanslag: 'Ze hebben hem zwaar bedreigd: we gaan je verkrachten, we gaan je vingers afknippen'

Zorgen om groepschats voor tienermeisjes op WhatsApp: 'Ineens gebeld door onbekende mannen'

'Kniel en zeg sorry': nieuwe vorm van pesten onder jongeren

Hoe halen we jongens en jonge mannen
uit de 'manosphere'? 'Het kan ook anders
en dat moeten we laten zien'

VRAAG

Hoeveel jongeren zijn slachtoffer van online seksueel misbruik?

Denk aan sexting, grooming en sextortion.

Online misbruik raakt ongeveer 1 op de 2 jongeren

600.000

Gevallen van online seksuele intimidatie

400.000

Gevallen van ongewenste sexting

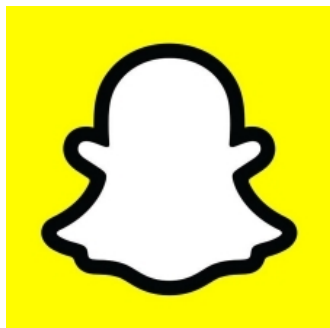
2 op de 3

Jongeren ziet gewelddadige seksuele content

+ 10.000en gevallen van grooming, sextortion & AI-gedreven misbruik

Mogelijke gevolgen voor slachtoffers

Schuld- en schaamtegevoelens, herbelevingen, wantrouwen, slaap- en concentratieproblemen, en problemen in het contact met anderen.

 lachgas	 mdma	 mdma	 heroïne	 2cb	 dealers	 bezorgers
 uithalen	 fitte speler	 swipen	 C6	 f-game	 f-game	 pinner
 ING	 ABN	 SNS	 RABO	 leads	 leads lijst	 crypto

Twée actuele fenomenen

AI-gedreven online misbruik

- Rechtbank Amsterdam verbood de 'uitkleedfunctie' van Grok in Nederland
- Scholen roepen op tot een verbod op zogeheten 'uitkleedapps'
- Experts pleiten voor een wereldwijd verbod op AI-uitkleedsoftware

Contact met onbekenden in games en apps

- 1 op de 3 kinderen praat weleens met onbekenden in online games (Hackshield)
- 1 op de 7 ouders geeft aan dat hun kind vervelend contact heeft gehad, bijvoorbeeld op Roblox
- Jongeren worden via games en apps benaderd door criminelen

Gevolgen voor de samenleving

Hoe raakt dit de gemeentelijke taken?

Jeugdhulp

60% van de Nederlandse jongeren geeft aan dat hun mentale gezondheid lijdt onder sociale media — met een stijgende vraag naar jeugdhulp als gevolg.

Schuldhelpverlening

Klarna, finfluencers en online gokken zorgen voor financiële problemen bij jongeren en jongvolwassenen, met meer schuldhelpverlening tot gevolg.

Gevolgen voor de samenleving

Hoe raakt dit de gemeentelijke taken?

Jeugdhulp

60% van de Nederlandse jongeren geeft aan dat hun mentale gezondheid lijdt onder sociale media — met een stijgende vraag naar jeugdhulp als gevolg.

Schuldhelpverlening

Klarna, influencers en online gokken zorgen voor financiële problemen bij jongeren en jongvolwassenen, met meer schuldhelpverlening tot gevolg.

Schooluitval (VSV)

Shamen, doxen en exposen zorgt ervoor dat jongeren niet meer naar school durven te gaan.

Openbare orde & vertrouwen

Extra capaciteit van politie en handhaving is nodig; groeiend wantrouwen tegen overheid en wetenschap zet democratische waarden onder druk.

Handelingskader voor gemeenten

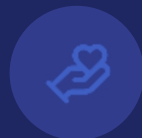
1

Preventie & bewustwording

Algemene preventie en bewustwording rondom digitale veiligheid, gericht op inwoners, ondernemers en jongeren.

2

Ondersteuning bij slachtofferschap

Ondersteuning van inwoners en ondernemers bij (dreigend) slachtofferschap van online criminaliteit.

3

Heldere verwijzing

Duidelijke verwijzing naar passende hulpvoorzieningen, zodat gemeenten weten waar slachtoffers terecht kunnen.

Rol van het RSIV

Ondersteunend en faciliterend richting gemeenten, als regionaal kennis- en ondersteuningsplatform.

ONTWIKKELEN EN UITVOEREN VAN

Voorlichtingen, bijeenkomsten & interventies

Campagnes, zoals ENV en 'Is jouw kind online veilig?'

ONDERSTEUNING BIJ

Creëren urgentie (raadsbrief cyberburgemeester)

Verdere beleidsontwikkeling & uitvoeringsplannen

Samen Veilig Online

Samen tegen online criminaliteit

— OFFLIMITS

Meldpunt voor online seksueel
grensoverschrijdend gedrag.

FRAUDEHELPDESK.nl

Landelijk meld- en
informatiepunt voor
slachtoffers van online fraude
en oplichting.

SHOP

RIEC

TOT SLOT

Afsluiting en vragen

CONTACTGEGEVENS

Tim Schraa

Ketenregisseur online criminaliteit (RSIV)

t.s.schraa@zoetermeer.nl

06 - 48 26 08 13

Veiligheidscoalitie
regio Den Haag

RSIV